

## **Firmy z Europy Środkowej opowiadają się za zrównoważoną transformacją rynku energii elektrycznej**

**Firmy energetyczne z Europy Środkowej są zdecydowane odgrywać kluczową rolę w kształtowaniu przyszłego europejskiego rynku energii elektrycznym. Ich celem jest zapewnienie aby transformacja energetyczna stwarzała równe szanse dla wszystkich uczestników rynku, a regulacje europejskie respektowały zasady wolnego rynku i autonomię wyboru najlepszych dostępnych metod na dostosowanie się do zmieniającej rzeczywistości rynkowej.**

To najważniejszy przekaz, który wynika ze wspólnego stanowiska firm z sektora energetycznego i energochłonnego z Europy Środkowej w sprawie pakietu legislacyjnego „Czysta Energia dla wszystkich Europejczyków”. We wspólnym dokumencie przygotowanym przez Central Europe Energy Partners (CEEP) firmy podkreślają swoje zaangażowanie w prace nad sprawiedliwym przejściem do gospodarki niskoemisyjnej, z poszanowaniem prawa państw członkowskich do wolnego wyboru ich koszyka energetycznego i zasady neutralności technologicznej. Kluczową kwestią, pozostaje zagwarantowanie, aby każdy uczestnika rynku decydował o sposobie osiągnięcia celów określonych przez pakiet. Pozwoli to osiągnąć równowagę między ambitnymi celami klimatycznymi i wzrostem gospodarczym.

Stanowisko CEEP podkreśla, że opowiada się za niektórymi przepisami zaproponowanymi przez Komisję, ponieważ spełniają one oczekiwania regionu. CEEP z zadowoleniem przyjmuje zaproponowane środki promujące podejście rynkowe, koncentrujące się na umacnianiu pozycji konsumentów energii, zwiększającym efektywności energetyczną i promująca integrację rynków krajowych. CEEP opowiada się też za zasadą uczestniczenia w rynku energetycznym na równych zasadach i podkreśla znaczenie dynamicznych systemów ustalania cen energii elektrycznej, które odzwierciedlają niedobór.

Jednakże pakiet, w opinii CEEP, zawiera wiele przepisów, które są sprzeczne z interesem regionu Europy Centralnej. Przede wszystkim członkowie CEEP postrzegają ustanowienie rynków mocy jako kluczowy środek poprawy bezpieczeństwa dostaw energii. W związku z tym CEEP podkreśla, że rynki mocy, jako tymczasowe narzędzie, mają istotny wpływ na stabilizację systemu elektroenergetycznego zdestabilizowanego przez odnawialne źródła energii i dostarczają bardzo potrzebnych sygnałów inwestycyjnych. Jednocześnie każda decyzja o utworzeniu rynku mocy powinna opierać się na krajowej ocenie adekwatności - nie zgodnie z zaproponowaną przez Komisję europejską oceną adekwatności zasobów. Dodatkowo, CEEP

wzywa do zlikwidowania kryteriów wydajności emisji gazów cieplarnianych z elektrowni wchodzących do rynków mocy, które wprowadzono bez przeprowadzenia odpowiedniej oceny wpływu. To rozwiązanie, łamie zasadę neutralności technologicznej wspierając rozwój elektrowni opalanych gazem, co mogłyby zwiększyć zależność energetyczną Europy od importowanych surowców.

Ponadto CEEP sprzeciwia się utworzeniu Regionalnych Centrów Operacyjnych (ROC), natomiast opowiada się za wzmocnieniem współpracy pomiędzy operatorami sieci przesyłowych w ramach istniejącego modelu Koordynatorów ds. Bezpieczeństwa Regionalnego.

Jednym z głównych problemów rynków energii elektrycznej w Europie Środkowej są nieplanowe przepływy kołowe wynikające z braku wystarczających zdolności transmisji pomiędzy północą Niemiec a południem oraz Austrią. Ich występowanie, zagraża stabilności systemów przesyłowych w regionie i ogranicza transgraniczne możliwości handlowe co ma konsekwencje dla bezpieczeństwa dostaw energii. Członkowie CEEP wyrażają rozczarowanie, że pakiet nie proponuje holistycznego rozwiązania tego problemu.

Odnosnie odnawialnych źródeł energii, CEEP przychylnie odnosi się do pro-rynkowego podejścia przedstawionego przez KE, które między innymi likwiduje pierwszeństwo dostępu do sieci energii elektrycznej wytwarzanej z OZE dla nowych instalacji i wprowadza zasadę, zgodnie z którą wszyscy uczestnicy rynku powinni być finansowo odpowiedzialni za balansowanie sieci. Jednocześnie członkowie CEEP kwestionują przepisy mające na celu wykluczenie biomasy jako odnawialnego źródła energii i wyrażają zaniepokojenie wprowadzeniem planowanych trajektorii rozwoju OZE i powiązanych z nią możliwością wprowadzania kar przez Komisję w ramach proponowanej platformy finansowej.

Podsumowując, pakiet „Czysta Energia” zawiera kilka niespójności, które należy rozwiązać w trakcie niedawno rozpoczętego procesu legislacyjnego. *„Doceniamy wysiłki Komisji Europejskiej w celu opracowania szerokiego pakietu legislacyjnego. Na obecnym etapie nie rozwiązuje on jednak podstawowych zakłóceń występujących na rynkach energii, a zamiast tego może wywołać nowe. Na obecnym etapie, decydenci powinni dążyć do znalezienia zrównoważonego podejścia opartego na zasadach rynkowych, biorąc pod uwagę opinie wszystkich zainteresowanych stron i specyfikę poszczególnych krajów”* - podkreśla Eryk Kłossowski, Przewodniczący Rady Dyrketorów CEEP.

Zdaniem członków CEEP, wolny wybór wykorzystania jakiegokolwiek źródła energii może wspierać innowacje i modernizację wytwarzania energii. CEEP uważa, że każdy gracz rynkowy decyduje o tym, jak najlepiej dostosować się do zmieniającej się rzeczywistości rynkowej. *„Niestety, pakiet „Czystej energia” zawiera wiele przepisów, które naruszają zasadę neutralności technologicznej, co uniemożliwia podmiotom rynkowym możliwość wyboru rozwiązań i technologii, które mają największy sens ekonomiczny. Dlatego też, aby utrzymać*



*spójność rynku energetycznego, UE powinna trzymać się zasad i dorobku prawnego Unii. Jeśli chcemy, aby rynki energii elektrycznej działały prawidłowo, zasada neutralności technologicznej musi pozostać wiodącym elementem proponowanej legislacji "- powiedział Maciej Jakubik, dyrektor wykonawczy CEEP.*

[POSITION PAPER – FULL VERSION](#) (en)